

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

AVALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE

KIADJA A DÁVID FERENC EGYSLET



Alapította : Dr. BOROS GYÖRGY.

A D. F. E. közgyűlése.

Impozáns keretek között, nagyszámu közönség jelenlétében tartotta meg a D. F. E. 41-ik közgyűlését f. év nov. 21-én d. u. 4 órakor az unitárius kollégium disztermében. A közönség soraiban ott láttuk helybeli és vidéki vezető embereink és tagjaink nagy számát. A gyűlést a teológusok énekkarának kifogástalanul előadott darabja nyitotta meg, mely után Katona Ferenc keresztur-köri esperes mondott magasszárnyalásu imát.

Megnyitót dr. Boros György ügyvezető-alelnök mondott, melynek teljes szövegét ilt közöljük:

Mélyen tisztelt Közgyűlés!

Most esztendeje örvendeztünk, hogy negyven évig foghattuk az ekeszarvát és hinthettük a magvakat a néplélek talajába. Már akkor is némileg elhomályosult volt ünnepünk egének a horizontja, mert elnökünk báró Petrichevich Horváth Kálmán nem volt közöttünk gyengélkedése miatt. Most velünk van az írása s ebben sem telik örömünk, mert bucsuszavait tartalmazza: „Ezennel lemondok a D. F. E. elnökségéről és kérem jelentse be a D. F. E. közelebbi közgyűlésén betöltvén helyemet. Örömmel töltöttem be mindig tisztemet és nagy megnyugvásomra szolgált, fia valamit tehettem az egyeslet érdekében“.

Van-e közöttünk valaki, aki fájdalom és szomorúság nélkül gondolhatna a munkalehetőségétől, a vezetés lobogójától, a mindenkit szeretetre buzdító bölcs tanácsoktól megváló férfiuira. Ha a költő képzelete festeni tudott aranyembert, a mi kis unitárius körünk a valóságban látta és élvezte az elvonult elnök személyében. A modern kornak s mindeniknek is akadt Krisztusa, hol a hit-

buzgók között, hol a sirók és jajgatók mellett. P. H. K. jelenlétében mindenki érezte a szivemberből szétáradó melegséget, jóindulatot, az örökös megbocsátást és a mindig áldozó szeretetet.

Határtalanul fáj nekem, hogy testében esett bénulás miatt el kellett vonulnia tőlünk, mert azt az egységesítő szeretetet soha sem becsültük volna meg jobban, mert soha sem volt nagyobb szükségünk az együttérzésre, egymás szeretetére és megbecsülésére, mint a mai időben.

Az erkölcs alapján szervezett vallásért vágyakozó társaságnak, a Dávid Ferenc Egyletnek, sohasem volt nagyobb szerepe, mint ma, amikor egészen a magunk egyéni erejére, hithűségére és áldozó munkájára vagyunk utalva. Azért fáj nekem, hogy elnökünket nélkülöznünk kell az új időszak kezdetén. Ő lett volna az az aranyhíd, melyen mindenki szívesen ment volna utána egy új, egy messze jövőbe indító egységesítő munkára.

Abban a minőségben, amelyet most egy éve rám bízta, nélküle nem érzem jól magamat. Keresem a nagy lelkeket, vágyom az üdítő forrásvízre és szemlélem a forrás fölötti hegyeken elterülő erdőséget. Benézek köztek székely-magyar unitárius testvérek és kérdezem van-e közöttetek, aki levezeti a magasból és szétszórja itt alant az éltető és tápláló vízcseppeket.

Midőn 1900-ban, éppen 25 éve elfoglalta elnöki székünket ilyen tanáccsal szólt: „A magasban kell tisztulniok s onnan kell alászálljanak a jó példák, hogy mindnyájan gyönyörködhessünk a fellegek mögül kitörő napsugarak áldástszóró melegénél“.

„Nem nagy dolog hölgyeim és uraim! Csak legyünk családi életünkben és a közügyek kezelésénél mindig olyanok, hogy azon senki fia méltán meg ne botránkozhassék és akkor részben eljutotunk a parthoz, ahová evezni akarunk“.

Tíz év múlva, egyletünk 25 éves ünnepén visszatekint a múltra és így szól: elvetettük a magot, melyből csemete lett és itt-ott terebélyes fává növekedett, melynek árnyékában már most sok hívő lélek megtalálja lelkének nyugalmaát és a támogató, biztató szótatot további küzdelmeihez az életben. Munkásságunk nem volt meddő, ebben megnyugodhatunk. Csak haladjunk előre, nem csüggedve. Kitartás, buzgóság esodákat mivelhet.

Bucsuzó elnökünk a kitartásban és buzgóságban gyönyörű példát adott nekünk. Aki aggódó lelkébe gyógyító gondolatokat akar bevinni, olvassa el bölcs gondolatait; aki áldozó készségben lankadoz, hallgassa meg elnöki beszédei csattanóját: a D. F. E. perselye ki van téve, járuljanak hozzá, én 50 koronát teszek bele. Ezt így gyakorolta évről-évre s ha már áldozatairól akarunk tudomást szerezni, nézzünk be kollégiumunk évi értesítőibe.

Szeretnék még sokáig időzni e nagy és nemes lélek napsugarában, de elnöki tisztem más terre is hív. P. H. K. a zsuki kastélyban is a miénk marad s hiszem, hogy bölcs gondolatait lapunkban többször fogjuk olvasni.

Köszönjük, hogy 25 évig vezetett. Kérjük, szeresse a D. F. Egyletet ezután is. Sokáig éljen!

Ügyvezetői tisztemben igyekeztem megfelelni a közgyűlés becses megbizásának nemcsak itthon, hanem külföldi utaimban is. Jól esett lelkemnek, hogy az angol és amerikai unitáriusok pezsgő egyháztársadalmi mozgalmi hatalmas eredményeit látva és hallva, a mi törekvéseinkről is beszámolhattam. Hogy fárasztó küzdelmeink vannak, azt már a művelt világban mindenütt tudják, de hogy a kicsiny unitárius egyház kebelében már nemcsak a hivatásos férfiak, hanem a férfiak és a nők is korkülönbség nélkül munkálkodnak hitünk erősítésén és életünk nemesítésén, azt boldogan mondhattam el.

A Dávid Ferenc-név Amerikában s Angliában is családi név. Amerikában számos könyv foglalkozik hatalmas munkásságával. Jelleme és küzdelme buzdítólag hangozik a legtávolabbi helyeken is.

Különösen nagyrabecsülik székely népünk hithűségét. A gazdag amerikai tud és szeret áldozni, de midőn hallja, hogy egy székely kisgazda családja milyen szolgálatot teljesít a templom körül s az ekleziában, elismerését és tiszteletét nyilvánítja.

Legjobban akkor éreztem magamat, mikor Amerikában a nők szövetsége gyűlésén rámutathattam a mi nőink lankadatlan fáradására. A londoni nők gyűlésén fájó szívvel vettem részt feledhetlen jóltevőnk, leányaink anyai jóbarátja Tagart Lucia urnő gyászünnepében, 88 éves korában hunyt el hazánk, nemzetünk és egyházunk nagylelkű és nemes érzésű barátja.

Hazai utaimra gondolva, örömmel és némi büszkeséggel emlékezem meg a Marosi-egyházkör belsőasszonyairól és ottani vezető nőinkről, akik kérésemre összegyűltek Marosvásárhelyt és megalakítottuk a D. F. E. marosköri unitárius nőkszövetségét dr. Sárkány Miklósné urnő elnöklete alatt. Remélem, hogy hasonló mozgalom indul meg másutt is, ahol szükséges, de nőink évi munkásságáról a közgyűlés külön jelentést fog hallani.

Még csak azt szeretném valóra válva látni, hogy ifjúságunk is minden községben szervezkedjék. Gyönyörűség látni a mi ifju legényeinket és leányainkat. Öröm hallgatni szép énekeket. Mi már megküldöttük részükre a munkatervet. Siessenek a D. F. E. lobbója alá. Fogjanak kezét és készüljenek a férfikor nagy feladataira.

Nagy, nemes és istenes hivatás vár ránk t. tagtársak bárhol jelenünk meg. Összesített erővel kicsinységünk nagygyá nő, gyengeségünk erővé fokozódik.

A megnyitó elhangzása után főtitkár felolvasta az Egylet központi választmányának f. hó 19-én hozott következő javaslatát:

A választmány javasolja a közgyűlésnek, hogy a Br. P. Horváth Kálmán ur lemondásával megürült elnöki állást töltsse be. E helyre a maga részéről egyhangulag Br. P. Horváth Arthur egyh. tanácsos, Küküllő-köri felügyelő gondnokot ajánlja, akit nemcsak neve és családi hagyományai, hanem egyházunk életében már eddig

is kifejtett buzgó és eredményes működése is egyaránt érdemessé tesznek erre az állásra, akitől épen ezért bizton remélhetjük, hogy egyletünk további fejlődését és sikeres munkálkodását a maga részéről a legnagyobb erővel és odaadó buzgósággal fogja elősegíteni.

Miután a közgyűlés a javaslatot egyhanguan elfogadta, elnök kijelenti, hogy a D. F. E. br. P.-Horváth Arthur urat elnökévé választotta. Közgyűlés az új elnököt küldöttségileg hívta meg, ki rövid idő múlva a teremben megjelenván, zúgó és hosszantartó eljenzés között foglalta el elnöki székét, tartalmas beszédben vázolja a feladatát, amely az Egyletre kulturánk és egyházi életünk fejlesztésében vár.

Ezután dr. Szentmiklósy Lászlóné, Pakey Márta urhölgy tartotta meg: Quo vadis? címen nagyhatású, a meggyőződés erejétől hevített felolvasását, rámutatva társadalmi életünk néhány szomorú jelenségére s kiemelve az ezeken való segítség lehetőségének módjait. A felolvasást a közönség lelkes tetszésnyilvánítással honorálta s Lőrinczi István kereszteri hittanár és tő. esperes felszólalásában külön is méltatta annak kiemelkedő érdemeit.

A jelentések során először a főtitkár olvasta fel következő jelentését:

Tisztelt Közgyűlés!

A Dávid Ferenc Egylet 41-ik évi működéséről a következőkben van szerencsém beszámolni:

Egyesületünk az elmúlt évben is igyekezett kivenni a maga részét az egyháztársadalmi építő munkából. E jelentésnek nem lehet a főadata, hogy részletesen felsorolja azt a munkát, amely az elmúlt északendően is a Dávid Ferenc Egylet lobogója alatt folyt. Az Unitárius Közlöny „Egyleti élet és munkásság” c. rovata bő anyagot nyújt mindenkinek a betekintésre, aki érdeklődik a részletek iránt. Ez alkalommal tehát elsősorban a kiemelkedő mozzanatokot kívánjuk megjelölni. Ezek között elsősorban a központi egylet működésére kell rá mutatnunk. Kolozsvárt az Egylet központi választmánya 7 ülésen tárgyalta az egyesületi élet felmerülő fontos ügyeit. Ezek közül említést érdemel a törvényszéknek az a döntése, hogy a D. F. Egylet, mint az Egyház kebelében működő Egylet — nem lévén külön jogi személy, nem is kell kérnie alapszabályai módosítását. E döntést az U. K.-ben szóról-szóra lenyomattuk. Sajnos, azonban ennek ellenére sok helyt akadályozták. Több helyről, de leggyakrabban a háromszéki körből állandóan érkeznek panaszok, hogy a hatósági közegek okvetetlenkedő erőszakoskodása teljesen megbénítja az egyesületi életet. Állandóan kívánják a belügyminiszter által jóváhagyott alapszabályok felmutatását s az általunk felmutatott törvényszéki végzéssel nem elégednek meg. Ugy látszik e tekintetben valami újabb intézkedésre lesz szükség, hogy végre valahára zavartalanul tudjuk végezni munkánkat.

A másik nevezetes mozzanat volt a múlt évben, hogy Dr. Boros

György ügyvezető elnök ur önként és saját elhatározásától indítva ez év jan. 1-től kezdve megvált az U. Közlöny szerkesztésétől, melyet tőle a választmány megbizásából egy 4 tagból álló szerkesztőbizottság vett át. Egyletünk választmánya jegyzőkönyvében külön is méltatta és megörökítette Dr. Boros Györgynek e lap szerkesztése körül 38 esztendő fáradságos munkájával szerzett nagy érdemeit.

Hogy az új szerkesztőbizottság miként végezte munkáját, arról mások kell, hogy kritikát mondjanak. Egy pár körülményre azonban föl kell hívnom a közgyűlés figyelmét. A szerkesztőbizottság nagyon érzi a nehézségeket, amely e lap szerkesztésével együtt jár. Ez a nehézség, mely ennél a lapnál egészen speciális természetű — a következő. Ha az Unitárius Közlöny teljesen néplappá alakul át, amint ez eredetileg is tervezve volt s amit ma is sokan kívánnak, akkor nehezen töltheti be azt a szerepet, amelyet eddigi formájában az unitárius intelligencia összetartása és egyházunk érdeklődésének ébrentartása érdekében végzett. E kétféle s egymástól meglehetősen különböző feladat megoldása egy havonként egy ivnyi terjedelemben megjelenő lapnál — szinte megoldhatatlan. A lap hiányainak pótlására időszakonként megjelenő nagyon olcsó, tisztán a népváláserkölcsi életének és nemes szórakoztatásainak céljait szolgáló füzetek megjelenítését tartjuk kívánatosnak. Vajha ilyen módon még közelebb férközhetnének hiveinkhez.

A választmány szept. 30-án tartott ülésén vettünk hirt Br. P. Horváth Kálmán főgondnok, nagyérdemű elnökünk lemondásáról. Az ő elnöki érdemeinek méltatásáról már hallottunk az ügyvezető elnök ur elhangzott szavaiból. De itt kiemelendők tartjuk azt, hogy Br. P. Horváth Kálmán a mi szemünkben az igazi keresztény jellemnek a mintaképe. Az ő tevékenységében és egész élete folyásában az evangélium szavai nem maradtak kenetteljes frazírok, hanem élő és cselekvő valósággá váltak. A sziv jósága és melegsége a bensőséges, aggodó és mindig tevékeny szeretet, mellyel viseltetett ez Egylet, de minden más egyházi és társadalmi intézmény ügye iránt — kivételes jelenség. A rendíthetetlen és mélyeséges hit, amely ennek a jó embernek irásban is megjelent „Gondolataiból“ az élet nehéz és sújtoló megpróbáltatásai között is kicsendül, a cselekvő áldozatkészség, mely mindig megnyitotta erszényét a közjó munkálására — olyan példája főurainknak, közeposztályunknak, de népünknek is egyaránt, amelynél különbet unitárius ember elébe nem állíthatunk. Nekünk ilyen és csakis ilyen vezetők kellene s ha ilyeneket találni nem fogunk — jaj nekünk.

Ezek után térjünk reá a tulajdonképeni egyesületi munkára. E munkának kétségtelenül mélyreható nyomai vannak mindott, ahol folyt. Sajnálattal kell azonban kiemeinünk, hogy vannak egyházközségek, sőt egyházkör is, amely még mindig nem jutott el az egyesületi élet nagy jelentőségének felismerésére. Komoly az elhatározásunk, hogy jövőben az olyan egyházközségeket, ahol az egy-

háztársadalmi munka teljesen pang, minden eszközzel és módon segíteni, támogatni és buzdítani fogjuk, hogy a régi rossz állapotok megszűnjenek.

A kereszturi, valamint a felsőleheri-köri jelentés egyaránt panaszozza, hogy a köri egyesület vezetősége kereste a kapcsolatot az egyes-egyházközségekből dolgozó egyesületekkel, de ezt igen sok esetben nem tudta megtalálni. Hogy ezen jövőre segítve legyen s hogy egyesületünk életét szerves, egyöntetű és rendszeres működését biztosíthassuk, közzétettük az Unitárius Közlöny legutóbbi számában új munkatervünket. Ha ezt végre tudjuk hajtani, akkor Egyházunk a Dávid Ferenc Egyesület működésében egy olyan támaszt talál, amelynek fontossága és jelentősége egyenesen megbecsülhetetlen. *E munkatervre, ennek végrehajtására ez alkalommal különösen felhívjuk lelkszeink, tanítónk, buzgó világi vezető férfitainak figyelmét. Pontos és Egyházunk egyetemét átható egyesületi életünkről csak a tervezet végrehajtása esetén lehet rendszeres és kimerítő képet adni.*

A végrehajtás első feltétele, hogy végre valahára minden Egyházközségben alakuljanak meg a fiókegyetek.

E munkaterv végrehajtása gondoskodik a szerves kapcsolatról, amely az egyházközséget és köröket egymással s a köröket a központtal összefűzi. Ugy, hogy e munkaterv végrehajtása esetén lesz végre egy egységesen működő missziói szervezetünk, amelynek nagy szükségéről és várható nagy áldásairól sokat lehetne mondani. Egyes egyházköreinkben a belső emberek által megalakított missziói körzetek és tagozatok munkáját igen szépen kiegészítheti a tartalmas egyesületi működés. A kereszturi kör jelentése igen helyesen emeli ki, hogy a tagozati összejövetelek nem teszik nélkülözhetővé a D. F. Egyesület működését, mert az utóbbi feladata, hogy a hívek öntevékenységet s az egyháztársadalmi munkában való cselekvő részvételét biztosítsák.

Midőn e munkaterv végrehajtásának jó oldalairól itt megemlékezünk, örömmel ragadjuk meg az alkalmat, hogy megalkotójának, Kiss Károly vargyasi igazgató-tanító urnak önzetlen fáradozásáért az Egyesület nevében e helyen is hálás köszönetünket nyilvánítsuk.

Rátérve Egyesületünk anyagi helyzetére, jelenthetjük, hogy az 1924. évi számadás megvizsgálatott s ezt a választmány 1925. febr. 9-én tartott ülésében el is fogadta.

A pénztári jelentéssel kapcsolatban nem mulaszthatjuk el föl-hívni a figyelmet arra, hogy Egyesületünk az Unitárius Közlönyt csak nagy anyagi áldozatok árán tudja fönntartani. Egyesületi életünk további beépítése csak a kellő anyagi eszközökkel való rendelkezés esetén tartható fön. Épen ezért e helyről is föl-hívjuk buzgó és áldozatkész híveink figyelmét arra, hogy minél számosabban legyenek alapítói tagok. *Az alapító tagsági díj 500 leu egyszerűsmindenkorra, melynek befizetése után az illető ingyen kapja az Unitárius Közlönyt.*

Végül legyen szabad felemlitenünk a következő körülményt. Az udvarhelyi kör évi jelentésében van egy szakasz, amely így szól:

Hogy a nehéz időkben egyházi életünkben az egységes szellem és egységes munka akadály nélkül fennállhasson, a D. F. Egylet és az Unitárius Irodalmi Társaság egyesüljön. E végett — hogy a kérdés személyi oldala ne akadályozza az ügy megvalósítását — mindkét egyesület tisztikara mondjon le s az újjászervezendő egyletben újból alakíttassék meg a tisztikar.

Máshonnan is kapott vezetőségünk felszólítást arra nézve, hogy missziói és egyesületi életünk egységesítéséről, valamint egyházi irodalmunk ügyeinek egységes szellemben való céltudatos vezetéséről gondoskodjék.

E megnyitkozásból szinte követelőleg szól felénk az a kívánság, hogy egyházi irodalmi politikánknak céltudatosnak és egyöntetűnek kell lennie s e téren vezetőink bölcsesége meg kellene találja azt az utat, amelyen a sok szomorú kísérletezés után haladnunk kell. Mi a magunk részéről kijelentjük, hogy a D. F. Egylet vezetősége teljes készséggel hozzájárul minden olyan kezdeményezéshez, amely a mai állapotokon segíteni akar. Az erők szétforgácsolásának, az olvasók elkedvetlenedésének mai világban kétszerezsen súlyos következményei lehetnek. Azért lehetőleg el kell ezt kerülnünk.

S ezzel be is fejezem évi jelentésemet, remélve, hogy a mult hiányából szerzett tapasztalataink minden tekintetben termékenyítőleg fognak hatni a jövőben való sikeresebb egyesületi működésünkre.

Nagy Béla segesvári és Ürmösi József homoródszentpáli lelkeszek hozzászólása után Boros Györgyné, mint a kolozsvári nőszövetség vezetője olvasta fel következő jelentését:

Tisztelt Közgyűlés!

A Nőszövetségének újraalakulása óta már a 3-ik esztendőről van szerencsém beszámolni. Tehát a kezdet nehézségein túl vagyunk. Méltán várhatnak tőlünk eredményes munkálkodást és segítséget a Dávid Ferenc Egyletben. Sok küzdelemmel és nehezen lehet előrehaladni, ami legjobban látható a segélyezések kimutatásából. 1923-ban csak 300 leuval tudtunk segíteni szegény hitrokonainkon. Míg 1924-ben 3830 leut fordíthattunk segélyezésre és 1500 leut adtunk kölcsön segély gyanánt kamat nélkül. 1925-ben már eddig 5770 leut adhattunk segélyre és 2800 leut kamat nélküli kölcsönként. Ezen anyagi segélyeken kívül igyekeztünk a hozzánk forduló hitrokonoknak különböző ügyes-bajos dolgában eljárni és segítségükre lenni.

Leányotthonunkat nemcsak, hogy állandóan látogattuk, hanem ahol szükség volt női gyöngédségre és támogatásra, amennyire hatastörünk megengedte, mindig szívesen tettünk meg mindent.

Még csak néhány vonást említek fel ez évi munkálkodásunk-

ról. Január, február hónapokban felkérésünkre a teológiai tanárok érdekes és nagybecsű biblia magyarázási ciklust tartottak, mely, hogy mennyire jól sikerült, legjobban bizonyítja, hogy a terem mindig telve volt nemcsak unitárius, de igen sok más vallásu hallgatókkal.

Kötőkéink, melyeken magasszínvonalu műsor mellett barátságos és szeretetteljes hangulat uralkodik, már egészen életszerűségünké váltak.

A nyáron kellemes meglepetésben részesült Szövetségünk, amennyiben St. John-né asszony az amerikai Nők Szövetségének külföldi elnöke meglátogatott bennünket. Nagyon sajnáltam, hogy én magam nem voltam akkor a városon, de egyletünk tagjai szép és meleg fogadtatásban részesítették és igyekeztek ittlétét kellemsé tenni. Ebben legnagyobb része van dr. Kauntz Józsefné tagtársunk buzgóságának.

St. John-né asszony különösen érdeklődött a vidéki egyesületeink, a Leányotthonunk és Channing-House-ban végzett leányaink iránt. Jóságának látható jelét adta azzal, hogy 50 dollárt ajándékozott a Leányotthon javára, melyet mi a fürdőszoba beállítására használtunk föl.

Október folyamán még egy nevezetes alkalomban volt részünk. Azt hiszem, mindnyájan ismerik Cantacuzino hercegnő felhívását, melyben az összes kisebbségi Nőegyleteket felszólítja barátságos együttműködésre, panaszaink és sérelmeink elmondására. A legtöbb egyesület örömmel és reménységgel ragadta meg a kinyújtott kezét. Minden egyeslet elküldötte képviselőjét Bukarestbe. Mi, mint D. F. Egyeslet Unitárius Nőszövetsége szintén résztvettünk a mozgalomban. Terjedelmes memorándumot készítettünk el, mely magában foglalta sérelmeinket és jogos panaszainkat. Félkérésünkre egyesletünk képviselőjét gr. Bethlen Mária urnő volt szíves elvállalni, ki, amint a jelenlevőktől és a hírlapokból értesültünk, különösen szépen és energikusan képviselte érdekeinket, amiért neki hálás köszönetünket fejeztük ki.

Végül még megemlítem, hogy énekarunk állandóan szépen működik, Útő Lajos énektanár ur odaadó, fáradságot nem kimélő vezetése mellett. Erről a t. közgyűlés tagjai remélem ma esti esélyünkön személyesen is meg fognak győződni.

Szíves figyelmüket és érdeklődésüket megköszönve, felhívom titkárunkat, tegye meg jelentését vidéki egyesületeinkről.

A tartalmas jelentést a közgyűlés szívesen fogadta. Ezt követte Ürmösi Károlynának a vidéki nőszövetségekről felolvasott jelentése, melyet lapunk következő számában fogunk közzétenni a helyszüke miatt. Ezzel a közgyűlés véget ért.

A gyűlés folyamán br. P. Horváth Kálmánt örökös tiszteletbeli elnökünké választottuk. Kiss Sándor kolozsi lelkész felolvasására: Az ifjuság a háboru után az idő előrehaladottsága miatt, nem került sor. A titkári jelentésből a vidéki egyesületek működéséről szóló részt helyszüke miatt csak a következő számban közöljük.

TŰZHELY MELLETT

Csalódás a háboruban.

„Egy nemzet se nyeri meg ma a háborút“ — így szólt Dr. H. Emuson Frosdick — prédikációjában, melyet Geníben a nemzetek szövetségének képviselői előtt tartott. Nemcsak a jósok, a látnokok, de az egyszerű emberek is kezdték látni mindenütt azt az egykor hihetetlennek látszó igazságot, hogy „*ha az emberiség nem vet véget a háborunak, a háboru fogja kivégezni az emberiséget.*“ A modern hadviselésben mind a győző, mind a legyőzött csak veszíthet.

„Egykor — szólt beszédében — valóban lehetséges volt a háborút megnyerni. Egykor a háboru végeztével a győző és legyőzött két ellentétes kategóriába tartoztak; nem lehetett félreérteni azt, hogy az egyik szerzett a háboru által befolyást, jólétet, hatalmat, sőt talán boldogságot is, míg a másik a megsemmisítés szomorú örvényébe került. Az elmúlt rettenetes háboru minden megkülönböztetés nélkül romlásba vezette a győzött és legyőzöttet, sőt a semlegest is. A kegyetlen háboru felszabadítván az emberekben a durva és fékezhetetlen szenvedélyeket, letépte mindenütt a civilizáció köntösét s nem válogatván, hogy ki a győző és ki a legyőzött, egy félvilágot tett meztelenné s izig-vérig reszketett mindenki, mikor a nagy vihar végződött.

Azt mondták: a háborut azért viseljük, hogy *védjük meg a gyengéket.* Ez állítás *durva tréfa* volt.

Nézzétek, mikép védte a modern kor a gyengéket! Elesett a háboruban 10,000.000 katona, eltűnt 3,000.000, meghalt 13,000.000 polgári egyén, megsebesült 20,000.000, fogságba került 3,000.000, hadi árva 9,000.000 lett, hadi özvegy 5,000.000 és a menekültek száma 10,000.000. Mondjátok: ezekben állt-e a modern kor védelme a gyengék iránt?!...

A gyengéket csak a *világ itélőszéke* védheti meg. De a nemzetek szövetsége is védelmezheti. Egy nemzetközi *közérzület*, mely keresztény alapelveken, keresztény öntudaton és lelkiismereten épül fel, egyöntetűen léphet fel minden erőszak ellen s parancsolólag tilthatja meg minden nemzetnek, hogy erőszakhoz folyamodjék. Ez véget vetne a háborunak, — ez megvédené a gyengéket, amit a háboru sohase fog tenni, hiszen épen a gyengék azok, akik millió számra vesztek el a modern háboruban.

Napról-napra erősödik az a meggyőződés, hogy a valódi zavart sohase ez, vagy az a nemzet csinálja a másikkal, hanem mindig az az eset, hogy amíg az egyik nyíltan, mindent tökéletesíteni akarva, az emberiség általános békéje felé tör, addig a másik a reakcionárius, maradi és militarista eszméknek hódol“.

Dr. Frosdick beszédének e részében egy új világnézet bátor felmutatása jut kifejezésre. Az, hogy csupán *a keresztény eszmének győzelme biztosíthatja a világbékét*. S e nézetének éppen a nemzetek szövetségének képviselői előtt nyílt kifejezést ad. Jól tudja, kik előtt és miért beszél, mintha mondaná: *elő a keresztény lelkiismerettel s lesz állandó béke!*

Igy kellene minden papnak beszélnie!

oo

Misszió.

Nagyenyedi anyaegyházközségünk kiépülése s filiái és szórványai felkutatása a szó igazi értelmében nemes missziói munka eredménye. Isten műve az, amikor egy nép váratlanul olyan lelkipásztort kap, aki semmi fáradsággal nem törődve, egyedül csak arra gondol, hogy a hivek lelkébe bizalmat öntsön s szívében kiépítse a testvériség egyházát. Összeszedni, felkutatni, felépitni s közben nélkülözni: ez a misszionárius sorsa.

Barabás Miklós nagyenyedi lelkészünk sorsa is ez volt s nagy elégtételképen láthatta nov. 15-én az unitárius napon, hogy az önzetlen, jóakarot és lelkes munkát megbecsülik.

Másfélévi munkája után nov. 15-én iktatta be állásába dr. Boros György egyházi főjegyző a nagyenyedi református nagytemplomban. Ugyancsak itt volt egy vallásos délután is, melyen telolvasott dr. Varga Béla teol. tanár a misztika és vallás címen, szabadelőadást tartott dr. Kiss Elek teol. dékán az unitárizmus eszméiről és feladatairól és novellát olvasott fel Gyallay Domokos közkedvelt író.

Volt még szép szavalat s a helybeli polgári dalárda gyönyörű éneke zárta be az ünnepséget.

Hálások vagyunk az unitárius egyházközség vezetőségével szemben, hogy kitarló munkával annyi áldozatot hoztak, hogy a semmiből teremteni tudtak.

A református egyházközség vezetősége szívességéből a nagy vártemplomban végezhetjük az istentiszteletet s az ünnepséget. Testvéries érzéssel köszöntjük őket s hálával gondolunk jóságukra. E nehéz időkben így van ez jól.

Az estvéli banketten szintén szívélyes baráti hangulat uralkodott s úgy éreztük, hogy Nagyenyed e napon faj és felekezeti különbség nélkül az igazi erdélyi szellemet élte meg... az elfogulatlan, szabadszellemtű, testvéries szellemet.

Egy lelkész, aki isteni küldetésének él, olyan helyzeteket teremthet, amikor egyházak és fajok ébrednek kölcsönösen hivatásuk betöltésére s a megbecsülés lelki magaslátára.

K.

Nyilvános köszönet.

Hálával jegyzem fel, hogy *Marossy Albert* körjegyző, mivel főtanácsra nem jöhetett, 500 leut küldött a teol. akad. ifjak segélyezésére.

Mátyus Gergely lelkész kezeihez készpénzben 4000 leut adtak kedves afiai hasonlóképen a teol. ifjak segélyezésére. Ezenkívül 550 leu ígéret.

Benczédi Pál lelkészhez pedig 1302 leu készpénzt fizettek be (ez a megajánlással 3102 leura megy) a Péterfi Dénes alapra a Teol. Akad. javára.

Pataki András lelk. Aranyosvidékéről 4620 leut adott be a teol. ifj. konviktusi segélyezésére; a Homoróvidékéről *Simén Domokos* pedig 160 leut.

Hálás szívvvel köszöni igazgatóságunk e kegyes adományokat s midőn hasonlókat kérünk nemes intézményünk érdekében, azon leszünk, hogy az adakozók nevét leközzöljük.

Dr. Kiss Elek, dékán.

Emlékalapítvány. Az egylet közgyűlése alkalmából özvegy *Barabás Ferencné* árkosi lakós egyezer leu alapítványt tett a *Dávid Ferenc* Egylet részére néhai férje, *Barabás Ferenc* emlékére. Követendő példa ez mindazok számára, akik szereteteiknek egyházunk intézményeinek erősítésével akarnak örök emléket állítani.



Egyleti élet és munkásság.

Alapítóink. A D. F. Egyletnek az elmúlt év folyamán 43 új alapító tagja lett. Szolgáljon ez a szép szám buzdításul a jövőre, mert csak alapítóink tetemes szaporodása útján fejlethetünk ki sikeres működést. Alapítói díj 500 leu, melynek befizetése esetén ingyen küldjük az *Unitárius Közlönyt*.

Műsoros estélyünk. A D. F. E. f. hó 21-én este 8 órakor tartotta meg műsoros estélyét a koll. tornatermében, amelyet a közönség ez alkalommal zsúfolásig megtöltött. A változatos program minden egyes pontját a közönség zajos óvációja kísérte. Az erkölcsi és anyagi siker méltán sorakozik a múltban rendezett estélyek sikereihez.

A legrégebb D. F. Nőszövetség. A beküldött jelentésekből örömmel emeljük ki a homoródmási nőszövetséget, mely buzdító például szolgálhat másoknak is. 178 tagja van. Ime egy részlet a jelentésből: Mivel 20 éves multra tekinthetünk vissza, ennyi idő alatt sokoldalú munkásságról adhatunk számot. Itt csak a főbbeket említem fel. Legelőször is az ünnepi legátust felmentettük a fáradtságos házankénti gyűjtögetés alól úgy, hogy a szövetség tagjai rendre minden ünnepen összeszedték a legátumot. Azután a háboru alatt a sebesült katonák részére gyűjtöttünk fehérneműket és ágyneműket; egy közös kertben zöldségeket termesztettünk az

óvodás gyermekek élelmezésére, továbbá veteménymagvak termesztésére tanítottuk a tagokat s a magvakat közöttük szétosztottuk. Közösén termeltünk a mezőn veteményt, ennek árából gyermeklapot rendeltünk, melyet a tagok széthordtak, a gyermekek megtanulták a lapból a verseket s a Nőegyletben elszavalták azokat. 1923-ban veitünk a templo mi urasztalra 2 drb. fehér abroszt s a megmaradt pénzt az addig takarékbán kezelt tagdíjakból kiegészítettük 2000 leura s a harang-alaphoz adtuk. Most következik 2 drb. új gyászlobogó beszerzése, melyeket temetések alkalmával szoktak itt használni. Estélyeink programjába rendszeresen bevonjuk az iskolás gyermekeket és serdülő ifjúságot. Minden alkalommal 4—5 szavallattal gyönyörködtetnek. Minden nemes cél érdeklő a Nőszövetség tagjait és nagyobb eredményeket is lehetne elérni, de az a baj, hogy mindenütt mi vezetők kell előljárjunk s hogy mi mindnyájan igenigen levagyunk kötve saját családi körülményeink által; ez az oka, hogy az eredmények is bizony-bizony nagyon kevésből állanak. Az évi tagdíj kezdetben 50 fillér volt, mely fokozatosan legutóbb 5 leura emelkedett, de azt is hozzátettük, hogy aki ennyit sehogy sem fizethet, attól elfogadunk kevesebbet is. Így aztán $\frac{1}{2}$ rész fizetett 5 leut, a többi 2—4 leut. Állandó levelezőnek bejelentjük Ajtay Jánosné lelkészét.

Nagyenyeden is megalakult a D. F. Egylet fiókjá a nov. 15-én tartott lelkézi beiktató ünnepségekkel kapcsolatban. Sok siker és kitartást kívánunk e legfrissebb hajtásnak.

A nyárádszentlászlói D. F. Egylet. Október 25-én népes gyűlésben a D. F. Egylet megalakítását kimondtuk. A gyűlés azonnal megválasztotta a tisztviselőket. Elnök a lelkész. Egyik alelnök Adorjáni Albert gondnok, a másik id. Karácsony Ferenc igen buzgó keblű tanácsos és egyháztág. Titkár-jegyző: énekvezér-tanító. Pénztáros: Bustya József. Abból az alkalomból történt meg a választmány megválasztása is. A tagok önkéntes jelentkezés útján tagsági díjjal lettek tagok. Rögtön utána tagozatait alkotta meg a D. F. E. Még pedig a Nőkszövetségét és a Dalárdát. A Nőkszövetségének elnöke lett Mikó Lászlóné nyárádszentlászlói földbirtokos neje. A Dalárda vezetője Lőrinczi Miklós énekvezér-tanító. — A Nőkszövetsége tisztviselői: Gál Elekné és Szövérfi Jánosné alelnökök. Benczédi Ferencné jegyző-titkár. Lőrinczi Miklósné pénztáros. Tényleges működését is megkezdette, amennyiben minden csütörtökön este az iskola helyiségében estélyt rendez. Van egy kis műsor. Közben a nők fonnak, vagy varrnak. A férfiak pedig játékokkal szórakoznak, olvasnak, vagy beszélgetnek. Minden este az ottlevők részéről önkéntes adakozások vannak, mely állandóan gyarapítja az Egylet pénztárát. A Nőkszövetsége lelkes elnökével együtt célul tűzte ki a templom kimeszelését s minden tekintetben való javítását. Természetesen ebben segítségül hívja a többi tagozatokat is. Ugyszintén a jótékonykodást is gyakorolni akarja az egyházközség rászoruló szegényeivel szemben, amennyiben anyagi ereje megengedi. Máris

három szegény gyereknek karácsonykor meleg ruhával való ellátását célul tűzte ki. Decemberben pedig Mikulás-estélyt kíván rendezni. Mi ezuton is örömmel üdvözöljük a segítő munkatársakat. Örvendünk, hogy az egyházközség gondjaiból és építő munkájából magukra vállalnak egy nagy részt. Isten segítse őket a terv keresztülvitelében, a megérezett hivatás betöltésében. Legyenek ők világi papok és papnők, világító fáklyák egyházunkban a jótettek és a példaadás terén, mert-ugy készül elő a jobb jövő.

Bencédi Ferenc lelkész.

oo

Egyházi és iskolai mozgalmak.

Főtanács.

Az Unitárius Egyház 1925. évi főtanácsi gyűlései november 22. és 23. napjain voltak Kolozsváron, főt. Ferencz József püspök ur és mélt. Dr. Ferenczy Géza főgondnok ur elnöklete mellett.

Az érdeklődő tagok száma igen nagy volt, annyira, hogy a hatalmas disztermet teljesen megtöltötték. A főt. urtól hallottuk, hogy emlékezete szerint ennyien még főtanácson meg nem jelentek. A főgondnok választásnál pl. 141 szavazatot adtak le, ami igen nagy szám.

Ez az idei főtanács ugyanis Lőrinczy Dénes esperes, Dr. Ferencz József isk. felügyelőg., Dr. Kaáli Nagy Árpád köri felügyelőg. és Dr. Kiss Elek teol. akad. dékán személyében bizottságilag kérte meg Zsukon mélt. B. Petrichevich-Horváth Kálmán főgondnok urat, hogy lemondását visszavéve, főgondnoki állását továbbra is tartsa meg.

Mikor az autóból a bizottság kiszállt s belépett a nagy terembe, a lemondott, beteg főgondnok drága feleségétől vezetve, két munkón jött a bizottság tagjai elé. A szívélyes üdvözlések után, a terem északi felében, a kandaliótól nem messze állva hallgatta meg Lőrinczy Dénes esperes beszédét, amelyben teljes mértékben kifejezésre jutott az egyházi főtanács hálája, szeretete és ragaszkodása az iránt, aki közel 33 évig olyan osztatlan lelkesedéssel és benső szeretettel vezette Egyházát. Kérte, hogy maradjon meg állásában s vezesse tovább az unitáriusokat feladatuk megoldásaiban.

A lemondó főgondnok ur válaszát határozottsággal, de könynyek között, mindegyre elcsukló hangon mondotta el. Sokáig töprengett — ugymond — hogy mitevő legyen, mikor szeretett Egyháza teljesen a szívéhez van nőve s életét attól elválva, elképzelni sem tudja már. Mégis a nagy idők komoly feladatai meggyőzték arról, hogy ő nemes kötelességet teljesít Egyházával szemben, mikor visszalép s azt óhajtja, hogy helyét fiatalabb, erősebb emberrel töltsék be. Ő másképp nem tehetett és nem tehet . . . az egyének elgyöngülnek és munkaképtelenek lesznek, de az Egyháznak mindig erősnek kell lennie s épen ezért erős emberekre is van szüksége.

A megindultsággal teljes hang, a nemes lélek szerető felfogása s a férfiúi akaratereje mindannyiunk szeméből könnyeket csalt ki. Egy 80 éven felüli ember testi gyöngesége mellett is olyan lelki erőt és épséget fejtett ki, amely méltó az egész egyház minden fiának és leányának bámulatára. Nem magára gondolt önzően, hanem csak az Egyházra önzetlenül s magándicsőségét alárendelte a köz boldogulásának és haladásának. Egy nagy embernek nagy tette volt az, amit mélt. *Br. Petrichevich-Horváth Kálmán* főgondnok ur (most már tiszteletbeli főgondnokunk) Egyházával szemben cselekedett.

És a főtanács megértve a nemes törekvést, megfogadta a tanácsot és *Dr. Szent-Iványi József* személyében, aki eddig iskolai felügyelőg. volt a kolozsvári főgimnáziumnál és a teológián, olyan embert ültetett a főgondnoki székbe (133 szavazattal 141 közül), aki mind családi hagyományaival, mind egyéni kiválóságainál fogva teljes biztosítékot nyújt afelől, hogy méltó utóda lesz a nemes és nagy Horváth Kálmánnak.

Ez a főtanács az igazgatóságtól 25 évi pontos és lelkiismeretes munka után visszavonuló *Dr. Gál Kelemen* főgimnáziumi igazgatót tiszteletbeli igazgatóvá választotta s helyét *Dr. Borbély István* tanárral töltötte be. *Dr. Gál Kelemen* $\frac{1}{4}$ századig vezette kolozsvári középiskolánkat s e szolgálatával azok közé lépett, akik az unitárius nevelésben a legtöbbet tették fajukért és egyházukért. Viszont *Dr. Borbély István* nagy energiája kezesség arra, hogy nevelésügyünk összes tanáraink jóvoltából mindig előre fog haladni.

Pál Ferenc esperest puritán jelleme, egyszerű, de hivatásos élete köztiszteletben és megbecsülésben tartotta s mint közügyigazgatót közkedveltségben őrizte meg. Neki szembaja miatt vissza kellett vonulnia s a főtanács *Gvidó Béla* esperest választotta utána közügyigazgatónak. Az új közügyigazgató sok tapasztalattal, sok törekedéssel és sikeres munkával a háta mögött biztosítja Egyházunkat arról, hogy felügyelete mellett az ügyek a törvények betűjének és szellemének megfelelően fognak menni.

Ime ennyi változás egy esztendőben a személyekben; sőt még több, mert *Nagy Gyula* rajztanár hosszas és eredményes tanárkodása után nyugalomba vonult s utána *Tóth István* rajztanárt és kiváló festőművészt választotta rendes tanárrá a kolozsvári főgimnáziumhoz főtanácsunk. Amidőn az elmenőnek köszönetet mondunk, a jövőt reménnyel és szeretettel köszöntjük s hisszük, hogy *Tóth István* rajzaival, festményeivel is hiven fogja szolgálni Egyházunkat, népünket, fajunkat és hazarészünkét.

A főtanács gyermekeink nevelésével kapcsolatban minden érdekelt egyházi tisztviselőt felszólít és minden unitárius szülőt megkér, hogy gyermekeik kellő neveléséről és taníttatásáról gondoskodjanak. Szoktassák hozzá a vasárnapi iskolához, tiltsák el a kocsma bűzös levegőjétől s romboló hatásától és látogattassák pontosan az iskolákat. Gyermekeink jó irányu nevelése a legfontosabb teendőnk!

Mindenki kell, hogy elemibe járjon s minél többen menjenek ipari, kereskedelmi pályákra és népesítsék be gimnáziumainkat, mert tanulás nélkül népünk lassanként tönkremegy.

Ilyen fontos lévén a nevelés kérdése, főtanács újból kimondotta, hogy egyházi iskoláinkhoz ragaszkodik s azok mellett kitart mindaddig, amíg a kormány is belátja tévedéseit s a támadások helyett segítségünkre jön.

Gondoskodás történt a tisztviselők és alkalmazottak nyugdíjáról és azoknak, akik a régi nyugdíjintézet tagjai voltak, részint nyugdíjemelést, részint segély kiutalást határozott meg a főtanács.

Jól esett látnunk és hallanunk székely afiait összejöveteleinken, gyűléseinken. Mindenkit meglepett Szentmiklósról Márton András tartalmas beszédé, aki annyi öntudatossággal fejezte ki az Egyházhoz való ragaszkodás kötelezettségét. Jól esett hallanunk Ravából Bereczki Lajos képviselő afiát, aki a *vasárnap* szentségét óhajtaná visszaállítani népünk között s azt mondta, hogy amiért ő nem dolgozik vasárnap, Isten segedelmével mégis el tudja végezni munkáját úgy, ha nem jobban, mint aki dolgozik. Főtanács megfogja keresni a kormányt, hogy az rendelkezze, hogy vasárnap a közigazgatás ne tarthasson árveréseket, szóval ünneprontás ne történhessék s templomozások idejére táncengedélyek ne adassanak és a kocsmák bezárassanak.

Berde Mózes nagy alapítónk serlegével szép felköszöntőt Lőrinczy Dénes esperes mondott s mivel az elmúlt évben nagyobb volt az áldozatkészség hiveinkben Egyházunkkal szemben, mint azelőtt, főtanács azzal a boldog tudattal oszlott szét, hogy lassanként mindenki megérti feladatát s áldozatos lélekkel teljesíti kötelességét.

A jövő évi főtanács zsinati főtanács lesz s Árkoson tartják, hol főt. Ferencz József püspök urat 50 évvel ezelőtt püspökké választották.

Isten legyen Egyházunkkal!

Dr. K. E.

„**Dr. Gál Kelemen-alap**“. A következő levelet kaptuk: Ugy értesültem, hogy Dr. Gál Kelemen igazgató ur megválni készül kolozsvári kollégiumunk igazgatói állásától. Nagyon sajnálom, hogy elhagyja állását, melyben Egyházunknak oly sok elismerést szerzett. Az ő 25 éves igazgatói működését úgy gondolom megörökíteni, ha nevére egy alapot gyűjtünk, mit az idezárt 500 leuval megkezdeni, avagy ha már beindult volna, úgy folytatni kívánok. Ez alap „**Dr. Gál Kelemen-alap**“ címen kolozsvári kollégiumunk céljait szolgálná. *Bodóczy Sándor*, unitárius lelkész“. E levél értelmében és szellemében felkérem Dr. Gál Kelemen tisztelőit, barátait és volt tanítványait, hogy ez alap gyarapításához lelki indítatásuk és anyagi tehetségük szerint járuljanak hozzá, hogy az így begyűlt összeget — rendeltetésének és céljának későbbi megjelölésével — majd a kollégium igazgatóságának átadhassuk. Az össze-

geket kérjük egyelőre Dr. Varga Béla teol. tanár címére küldeni Cluj-Kolozsvár, Unitárius kollégium, ki azokat nyilvánosan nyugtázni fogja.

Márkos Albert főg. tanár nov. 14-én kiváló eredménnyel tette le a teol. akadémiai alapvizsgát, *Boros Jenő* főg. tanár pedig nov. 27-én szakvizsgázott ugyancsak igen jó eredménnyel. Örvendetes, hogy tanáraink ilyen komolyan veszik valláserkölcsi irányu kiképzésüket.

November 20-án az *Unit. Irod. Társaság* főt. Ferencz József püspök ur elnöklete mellett diszülést tartott a kollégium disztermében óriási érdeklődés mellett. A Társaság tagsági díjait, valamint az előfizetést a Ker. Magvetőre Hadházy Sándor egyl. pénztárhoz kell küldeni. 21-én d. e. az általános *Lelkészkör* ülése volt, hol különösen a valláserkölcsi nevelés kérdésével foglalkoztak. A Kuti Károly-féle beszédpályázatra beadott művek egyike sem nyert. Tisztujítás folyamán elnök lett újból Kovács Lajos, alelnök dr. Kiss Elek, titkár Benczédi Pál, pénztáros Ürmösi Károly. D. e. 11 órakor a kolozsvári unit. egyházközség tartott egy nagyszabásu *Péterfi Dénes* emlékünnepelet, hol dr. Gál Kelemen és S. Nagy László olvasott fel nagy figyelem mellett.

Pályázatok: Az Unitárius Lelkészkör elnöksége pályázatot hirdet az alábbi tételekre; 1. *Kuti Károly* egyházi tanácsos 500 L. (ötszáz leu) pályadíjat tüzött ki egy közönséges egyházi beszéd írására a következő tétel alapján: „Az áldozatkészség az unitárius megújulásban“. 2. *Járay Béla* egyházi tanácsos 500 L. (ötszáz L.) pályadíjat tüzött ki egy közönséges hétköznapi ima írására. Ugy a beszéd, mint az ima irodalmi értékü kell, hogy legyen. A pályamunkák idegen kézzel vagy géppel írva 1926. július hó 1-ig a Lelkészkör elnökségéhez, Kovács Lajos unitárius lelkész Brassó, Egres-utca 9. sz. címre küldendők. Az Unitárius Lelkészkör nevében *Kovács Lajos*, lelkészköri elnök.

Női imakönyv — Szivemet hozzád emelem. Karácsonyi ajándéknak kiválóan alkalmas. Ára 40, 75, 105 és 115 leu. Diszes börmunka, egész bőrkötés 280 leu.

Keressük a régi Arany szabályokat: Menj az utcán, szépen folyvást stb. Igen hálásan vesszük, ha valaki beküld egy példányt a könyvtár részére.

Örömmel értesültünk, hogy a volt *Helvetia* biztosító intézet 10 millió felemelt alaptőkével *Minerva* néven folytatja kulturális tevékenységét. Lelkész, tanító afiai s más illetékesek figyelmét e helyen is felhívjuk az ezen ügyben kiadott körrendeletre.

Jövő számunk karácsonyra megjelenik

Szerkesztik: Dr. Kiss Elek, Pap Domokos, Pálfői Márton, Dr. Varga Béla.

Előfizetési ár: Egész évre 40 L. Magyarországra 60 L. Egyes szám ára 5 L. Akik a 40 L.-t egy összegben előre befizetik, a Dávid Ferenc-Egylet rendes tagjainak tekintetnek. Örökös alapítódíj 500 L. Minden pénz Gálfi Lőrinc egyleti pénztárhoz küldendő.